

ri proletarisen yhteyden pyhä tuli täyttää mielet.

Tätä johtava pääliikkekä lausuu: "Toverit. Judentsh on käännetty Pietarin portilla, mutta vihollista ei ole vielä lopullisesti voitettu. Siksi jatkaamme uupumattomalla innolla vallankumoustyötämme siksi, kunnes koko maailman riistäjaluokan osaksi on tullut Judentshin osa."

Toverit, tätä käskyä meidän on vielä tänä päivänä kaikissa maissa muistettava.

Aura.

KIRJEITÄ

NORWOOD, MASS.

Marraskuun 8 päivänä olimme taas-kin kokoontuneet haallille. Naisia olikin paljon vaikka oli keskustelukokouksilta. Kahvin juotamme aloitimme ompeluseuran kokouksen. Puheenjohtajana toimi O. Halme. Myyjäislinn, jotka pidettiin marraskuun 25 päivänä valittiin toimehenkijät: myyjäksi Lydia Kaipainen, kirjuriksi Salma Kulmala ja Hilja Brander, töiden johtajiksi, Aino Arno ja Anna Rindell, rahojen vastaan ottajiksi, Aino Nordlund. Keskusteltiin lukurienkaasta. Toiset olivat arkoja, että eivät ymmärrä sulattaa niin vaikeita asioita. Mutta koetamme kuitenkin. Luettavaksi otettiin "Aapinen" yhteisissä kokouksissa. Johtajaksi lupautui Lydia Kaipainen. Moraalisyysmyksestä myöskin oli puhuttu että ei vietäisi osaston ohjelmakokouksen, vaan koska miehet itse ovat ehdottaneet sitä, niin päätettiin se sinne viedä.

Sunnuntai-koulutyöstä keskusteltiin, toivottiin että kenenäkin on koulukäytäviä lapsia, lähettävissä ne kouluun. Kyllä ne aina sellä jotakin oppivat.

Marraskuun 15 p:nä oli ohjelmalta. Kahvit ensin ja sitte ohjelma. Puheenjohtajana toimi Aino Silvo-nen. Ensiksi valittiin ohjelma seuraavaan ohjelma-kokoukseen. Tässä kokouksessa oli ohjelmaa: laulua—Mary Hyöriä, laulua—Miina Rintala, kertomus—Lydia Kaipainen, runo—Helmi Grönoos, laulua—Hilma Järvi, runo—Dagmar Sulonen, jotka esitettiin mukin menevästi, Helmi Grönoos erosi ohjelmakomiteasta, tilalle valittiin Dagmar Sulonen.

"Saksan-matkan" johdosta päätimme tervehtää Liina Wiikää penellä kukkavähkolla. Edustajain valinta Worcesterin kokoukseen jäl naisjaston naisille. — A. S—nen.

MAYNARD, MASS.

Suomen kuvia näyttettiin liikkuvissa tällöin Maynardissa, kuten monessa muussakin paikassa. Nykyisin on näillä Suomi-kuvilla taas kerran nostettu yleisön innostusta, vaikka eihän se ole ensikerta kuin "liikkuvilla" on ihmisten mielet saatu kouhuksiin. Tuli vain ajatelluksi, että jos siellä olisi näytetty kuvia lahjarten veril-töistä, niin tuskinpa sitä yleisöä olisi niin paljon ollut. Toiset olisivat e-tukäteen jähmettyneet kauhusta, ei-vätkä olisi voineet mennä ja toiset taas eivät olisi katsooneet "kunnial-leen" sopivaksi nähdä helmoveljen maunetöitä. Minkähänlaisen huuma-uksen valtaamana ne olisivat olleet, jotka olisivat kylmäverisesti niitä kat-selleet. Mutta ne ovat vielä kiellet-tyjä kuvia. Vallassaolevan luokan kannattajista ei saa tuoda mitään julkisuuteen vaikka eivät ne salasakaan pysy millään keinolla. Muuten tämä Suomikuva oli sitä ame-rikkalaista liikeneroutta, kilpailua y-leisön hankkimisesta kannatusjouk-koon, katsomaan näitäkin kuvia, mis-sä työeläisten raakuuksia kuvataan ja toiselta "kunnialliset" irstai-lut ylistetään esikuviksi, ja tällä ta-voim pimitetään jo ennestään tyhmiä työeläisiä jättämään sivunsiaksi sel-laiset, jotka juuri olisi tärkeintä a-settaa etutalalle.

Viimeisellä lepomatalle saatettiin

marraskuun 22 päivänä toveri F. Leh-tinen. Vainaja oli osastomme jäsen ja ahkera toimihenkilö, ollen valmis täyttämään tehtävänsä sen suuren asian eteen, josta vielä monet yllm-liset kieltäytyvät. Tämä ei ollut en-simmäinen eikä vielä viimeinenkään uhri, jonka kapitalismi vaatii san-liikkeen. Työeläisen henki nykyisen järjestyksen vallitessa on arvoton, keinottelu ja kokeilu-esine ja niin-ollen useat, jotka voitaisi kunnolli-silla huolenpidolla, sellaisilla esm. kuin huolehditaan miljonäärien syl-koirien terveydestä, säilyttää e-läimänsä monikin työeläinen, vaan ei-hän tämä yhteiskunta huolehdil yll-pitäjistä. Se vaan vaatii heidät ubriksaan. Siksi ilkkääme memel-tä muisteko surulla, vaan käykääm-me joukkoina vaatimaan elämää ol-keutta.

Joulujuhlat tulevat muodostumaan kansainväliseksi sillä venäläiset tove-rit ovat esittäneet yhteistoimintaa meidän kanssa, koska heillä ehkä ei olisi vakituksia paikkoja juhlain pi-toa varten yksinään. Suomalaisten taholta ohjelman niihin juhliin val-mistavat ja suorittavat ihannellito-laiset, nuorisoliittolaiset myös avus-tavat. Venäläisiltä niinkään tulee ohjelmaa lapsilta. Näistä juhlista siis muodostuu, nousevan sukupolven kan-sainvälinen juhla, sen sukupolven, jo-ka tulee suorittamaan suuria tehtä-viä tulevaisuudessa. Ohjelmanmu-roista ei ole tässä kirjoitettavissa vielä täysiä varmuuksia, vaan kuitenkin juhlan avajaisiksi kaikki lapset, suo-malaiset ja venäläiset laulavat Kan-sainvälisestä pari värssyä. Tulkaa siis joukolla, te vanhat veteraanit niihin joulujuhliin. Jätin tämän kir-jeenvaihtajan tehtävän ainakin tois-taiseksi, toisten naisovereiden huo-leksi, muistakaan täyttää tehtä-viänne kunnolla. — A. K.

FITCHBURG, MASS.

Jos taas vähän kirjoittaisin kuul-mistamme. Ompeluseuran kokous oli tiistaina marraskuun 14 päivänä. Se oli ohjelmakokous, vaikka joka kokouksessa ensiksi puhutaan kaikki ompeluseuralle kuuluvat työ-asiat ja sitten suoritetaan ohjelma. Luettiin ompeluseuran toimittama nyökkilehti-kin, joka oli tällä kertaa oikein sä-läitörikas. Enempi vain innostusta jokaiselle naiselle kirjoittaessaan nyökkilehteen, sillä tavalla voi jokai-nen kehittää itseään, että voidaan sitten paremmin suurempikin lehti-in kirjoittaa.

Olin aivan unohtanut puhua niistä kukka- ja kori-litamista, jotka pidet-tiin marraskuun 4 päivänä. Niistä tulikin mahtavammat kuin edeltäpäin voititiin kuvitella. Ennenkuin kello oli kahdeksan, niin kaulilla koreja oli jo haalin perillä oleva pöytä al-van täynnä ja aina vaan tuli naisia ja sivuvieräissä kantoivat korja; jol-ta miehet hyvin utelaina katselivat. Ja siten kun niitä ruvettiin myy-mään, niin kilvan he niitä huusivat. Siitä saatilinkin sievoinen summa ra-haa ompelutarpeita varten. Sillä ne meidän suuret myyjäiset lähenevät vilkko viikolta ja päivä päivältä. Emmekä me naiset aivan huviksem-me niitä suurmyyjäisiä hommaa, vaan oman talomme hyväksi. Me koetamme sillä lalla saada varoja oman talon rakentamista varten. Sel-lainen on meidän päämäärämme. Sitten tällä on muutakin hyödy-listä tulossa. Joulukuun 2 päivänä aikaa luennot johonka on kehoitettu kaikkia tuholaisnaisia ja miehiä otta-maan osaa. Tieto on valtaa ja me jokainen sitä tarvitsemme. Luennot kestävät ainoastaan kaksi viikkoa, et-tä sen ajan jokainen voi uhrata its-ensä kehittämiseksi. Luennotta tulee johtamaan toveri Vilho Boman. Pi-täkääpä kaikki Fitchburgin tuholai-set tämä mielessänne.

Milja Puro.

"Lasten Joulu" jokaisen työeläislapsen luettavaksi.

SOUTH RANGE, MICH.

Juhlittiin sitä täälläkin Venäjän viidetä vallankumousjuhlaa. Puhu-jana oli Sefa Lepistö ja muutakin tilaisuuteen sopivaa ohjelmaa oli. Yleisöä oli vähänläisesti.

Perustettiinhan se täälläkin nais-jaosto. Perustava kokous on pidetty ja toinen kokous pidetään tällä vii-kolla Elmo Kerosen asunnolla. Ei ol-tu vielä varmoja mitä kirjaa aletaan lukemaan. Joku on ehdottanut että luetaan ensin Workers Partyn sääntö-jä ja keskustellaan niistä, että tul-laan selville niistä, sillä useakin jä-sen on ne saanut ja vilkaissut ni-hin ja pistänyt ne laatikkoon tutki-matta niitä sen enempää.

Pakkas joskus vaivaamaan pesi-mistisyys kun tovereiden täytyy muuttaa pois paikkakunnalta parem-pia työoloja hakemaan, vaikka se on huonoin ase luokkataistelussa, sillä epätoivo ei ketään innosta.

Juuri kun olin tätä tuhartamassa, niin tuli nuori nainen sisälle ja ky-syi, että yhtyisinkö punaisen ristn jäseneksi. Vastasin kieltävästi ja vieraini poistui. Noin ne tekeviit työtä vastustajamme. Sen tarkoitus voisi olla hyvä vaan kun sen johto on vastustajamme käsissä, niin ne käyttävät sitä meitä vastaan.

Kuolleita. Paikkakunnallamme tun-nettu vanhus Antti Enonjärvi kuoli 17 päivänä marraskuuta 77 vuoden ikäisenä. Häneltä jäi iäkäs puo-liso ja kaksi poikaa. Avioliitossa kerkesivät olla kahta päivää vaille 50 vuotta. Mrs. Anna Kilpjärvi 37 vuoden ikäisenä kuoli Fremontin sala-raan, safrastettuaan kaksi viikkoa keuhkokuumeesta. Avioliitossa ollut 17 vuotta syntynyt Suomessa ja tul-lut Amerikkaan kaksikymmentä vuot-ta sitten. Surenaan jäi puoliso ja kolme lasta, isä, äiti ja yksi sisar.

S. S. osaston toimesta—on taas alet-tu pitämään sunnuntai-koulua. Ens-i-mäisenä sunnuntaina oltiin ollut 30 lasta. Suuremmille ruvetaan pitä-mään ihannelliton muodossa opetusta, opettajana toimivat Emmie Seppi-nen, Eva Helkkinen, Lahja Mäki ja Vilma Piäkki. Vanhemmat lähettä-vät lapsenne kouluun, ne siellä jota-kin oppivat. Toivon vaan innostus-ta lapsille ja opettajille.

Paikkakunnallamme on saapunut toveri Matti Niskanen, vanha vete-raani näyttelemisessä ja laulamissa ja monissa muissa toimissa. Terve-tuloa joukkoomme. — K. H.

ISHPEMING, MICH.

Syksyn myrskyt ja talven lumitus-kuut ovat taas saapuneet tänne poh-joisosastolle entiseen totuttuun ta-paan, ja tästä talven vierallusta aina me työeläiset joudumme enim-mään kärsimään. Vaan kärsimykses-hin sitä työelä-parkaa seuraavat kehdesta lautaan saakka kaikkialla.

Tällä oli naisten toimesta kaksi-päiväiset illamat, marraskuun 11—12 päivinä ja onnistuimmekin tuloihin nähden melko hyvin. Vaan olihan meillä naapurikylien toverit suos-iollisia tulemalla katsomaan mitä o-limme valaista saaneet. Kiitos käyn-nistä, käykää vastakin. — Ne juhlit alettiin tanssilla naisten viennillä ja ennen viilalukaa oli se suuri "keeki-marssi" Martha Koivun johdolla. Keeki on omistajaksi hetken kävelty, tuli E. Hannula. — Sunnuntaina oli monipuolinen ohjelma, oli kappale ja esillämain myyntiä ja ennen kaikkea meidän nuoret tytöt antoivat ohjel-maksi "ukeleles" koorilautua, jonka yleisön vaatimuksesta toisivat. Täis-tä kaikkea heille kiitokset. Tol-vomme olisi, että rupeisitte harjoit-telemaan englanninkielistä kappale-ta ja näyttäisitte sen haallilla teille sopivalla ajalla. Kyllä me vanhempi väki väistyisimme hominemme kun vaan ajoissa tiedon saamme. Mietti-kääpä tytöt!

Miesväki tunnii, että mitähän sitä saisi jollinsa vastapainoksi naisvä-elle saadaansa nähdä mikä on se kun tuleman pitää näkeä hänen. Venäjän 5-vuotisjuhlaa vietettiin

marrask. 5 p:nä. Yleisöä ei ollut kovin runsaasti saapunut ja juhla-merkkilään eivät saapuneet ajoissa, joten kukkien myynnillä sen kohdan korjasimme parhaamme mukaan.

Osaston kokous oli marraskuun 10 päivänä. Uusia jäseniä yhtyi osas-toon Amalia ja Herman Aho, Tyyne ja Salomon Ristimaa. Tervetuloa joukkoomme! Valittiin taloudenhoi-taja haallille. Kahdesta hakijasta tu-li valituksi Martha ja Kalle Koivu Negaaneesta. Ottivat toimen heit vas-taan.

Harjoitusten alaisen an kappale "Turkkilainen unelma", jota sitte li-kempänä paremmin ilmoitetaan.

Talson sairaalassa on leikattu um-pisuolesta toveritar Melmi Sointu ja Mrs. Hendrickson Canseristä Herman-nista. Toivomme pikaista parantu-mista.

Työmiehen levityskilpailu on ohi. Siinä emme onnistuneet oikein kiitet-tävästi, vaan kun ottaa tämän paikkakunnan nukkuvan kansan huomi-oon, niin herättimmehän sentään joi-tain kun nokalle kopottajiaakaan ei ollut kun ainoastaan muntama. Ovat-han IshpeMING ja Minneapolis im-meiiset vissiin samaa maata näytti vähän siltä Fedlaksen mielestä, mut-ta varrokaapa seuraavaa kertaa!

A. W.

WARREN, OHIO.

Jo kuulun paheksumista siltä kun ei useimmin näe Warrenin uutisia. Minä kyllä olen aina silloin kun on ollut asiaa, kirjoittanut Toverita-reen ja nytkin on lähetetty kirjot-tus, mutta se ottaa aikaa ennenkuin julaistaan sillä matkallakin jo vii-ppy viikon päivät. Muuten täällä Warrenissa ei ole niin paljon kirjoit-tamista ainakaan naisten toiminnasta kuin on muilla paikkakunnilla.

Meidän naisia valvaa joku kroonil-linen mojuus, joka vaatii perinpo-luiseen krapaputuksen vieraista aineis-ta. Kun ruuosis on totuttu puut-teelliseen ja heikolle ravinnolle ja sitte yhtäkkiä ainetään volnakaista ja ravitsevaa ruokaa niin syntyy jon-kinlaista elinistön kiihtymistä, ruu-ansulatusellimellä on ensin vaikeaa sulattaa suurempaa annosta kun se on herpaantunut liian heikosta ra-vinnosta, mutta sitä mukaa kun fyy-siilliset voimat lisääntyvät, tulee myös kin helpommaksi luonnollinen kulku ja verenkierto pysyy tasaisena syök-symättä päihin joka on aivoille va-hingollista. Me syömmme eläkses-me ja stuteeraamme tietäksemme.

Mitä vähemmän henkilö itse pystyy vissiin työhön eli toimintaan, sitä herempi hän on valmis kriitiseeraa-maan ja arvostelemaan toisen työn tuloksia ja jos tämä arvostelukyky saa jatkaa ilman itsekritiikkiä, niin se käy epäkäyttännölliseksi jopa al-van vahingolliseksi. Osasto-toimin-nassa tehdään virheitä siinä, että ei oteta huomioon, että me olemme sa-manlaisen olosuhteiden ympäröimä-nä niin ohjelman esittäjät kuin ar-vostelijatkin. Kukaan siis voimme odottaa heiltä jotakin yli-inhimillistä, joskin heillä sattuisi olemaan lahjoja jollekin vissille alalle.

Kehitysseuran tarpeellisuus tuli taaskin näkyviin viime kokouksessa kun keskusteltiin ohjelman esitykses-tä. Jotkut olivat jo niin makansa, menettäneitä kun vaativat, että es-tyksen pitäisi aina olla ensi-nokkais-ta. Se vain olisi mainiota, mutta kun joku taas sanoi, että ne jotka kykenevät esittämään runoja, laul-u-ja t. m. s. ovat menettäneet makun-taan liian usealla esintymisellään ja jos vasta-alkuinen esintyy, hän on taas liian nolo, jota ei kukaan viitsi kunnella. Ja kun sekään ei aina vetele, että toisilta paikkakunnilta tilaisimme vierastaman näköisiä na-moja nautinnon haluamme tyydyttämään, niin ainoa keino on kehittää keskundessamme ohjelman esittäjiä. Kun käytämme joka toisen ohjelma-kokouksen opetuskokoukseksi arvos-telemalla kukin ohjelman suoritus-ta ja korjaamalla kukin osaltaan ni-